

Campus Obert

CUESTIONES DE ACTUALIDAD DESDE LA ÓPTICA DE EXPERTOS UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i Busquets

♦ **Antoni Vives Reus**

♦ **Rafel Puigserver Pou (CEDOC-UIB)**

► TEMA

Enamorats de la cultura

Milers de ciutadans recorreran els carrers de Palma i d'altres pobles arreu del territori, tant avui com aquesta setmana, per difondre la cultura del llibre, retre homenatge als autors o gaudir de la lectura. I tot recordant que per a nosaltres avui és el nostre dia dels enamorats, quan regalarem roses a qui estimem.

Avui Sant Jordi, roses i llibres per tothom

♦ Josep M. Figueres *

Avui és el dia del llibre, diada –en la que parafrasejant Josep Carner, el príncep dels poetes, l'aire és més transparent, més immaculat, net, té un sentit especial i ens fa sentir l'ànima més neta i volem compartir la vida i l'esperança amb qui estimem i què fem aleshores: regalem roses i llibres.

La iniciativa s'escampà arreu el món perquè és cosa bella, fina i ens fa sentir bé amb altri i amb nosaltres mateixos. Les parades al carrer, tots amb una rosa, groga o vermella o blanca... i pensant en algú i la mirada al cel blau i pur i la vida ens sembli, malgrat la política i l'economia, les privacions i les limitacions, digna de ser viscuda i amb ganes de compartir. Del Japó al Canadà, de París a l'Algèria cada vegada a més a més indrets es popularitza el fet.

Per Sant Jordi, un llibre per cadascú i una rosa per tothom, pels vells a les llars, pels infants sols als hospitals, pels solitaris i pels gregaris, per tothom vaja, i aleshores el cor s'eixampla i ens trobem més bé. Total el que valen dues cerveses compartides que també estant bé, però són breus, el llibre ens restarà

i la rosa perdurà, premsada en un llibre, seca o en el record. Avui és la diada del llibre. Sortim al carrer, comprem llibres i roses, somriguem des de bon matí i veurem com la complicitat s'escampa i el desconegut o la inconeguda també ens somriuen i estrenyerem fort la rosa i el llibre no fos cas que el temporal, per Sant Jordi plou, ens ho malbaratessin i sentirem ben dins tot el que estimem, la terra, els pares o sigui la pàtria, i els petits, què més volem.

La diàspora catalana, de l'exili polític a l'emigració dels joves formats, en aquest dia fa que hi hagi un record pel país i del país una rosa simbòlica i un llibre que ho recorda també va per aquests que han marxat per necessitat com ahir van marxar republicans i catalanistes per supervivència. Tots, però pensaven en la terra i regalaven roses i llibres.

* Professor honorari UAB

► TEMA

Perspectiva històrica i jurídica

És interessant posar en perspectiva els moments històrics del passat més recent, sobretot ara que està en debat el paper jugat per tots els actors implicats en la transició política de la dictadura franquista a l'actual democràcia imperfecta.

Jornada sobre la Transició política espanyola

♦ Maria Ballester Cardell *

Avui, dimarts 23 d'abril, se celebra a la Facultat de Dret de la UIB una Jornada sobre la Transició política espanyola, organitzada per l'àrea de Dret Constitucional (del Departament de Dret Públic), amb col·laboració d'especialistes d'Història Contemporània, de la Facultat de Filosofia i Lletres.

El ponent principal de la Jornada és el doctor Miguel Jerez Mir, catedràtic emèrit de Ciència Política a la Universitat de Granada i expert en aquesta etapa transcendental de la història recent de l'Estat espanyol. La seva intervenció, titulada 'A vueltas con la Transición: algunas claves del retorno a la democracia en España e interpretaciones del proceso', ens apropa a la llum i les ombres d'un procés polític marcat per obstacles i dificultats.

En l'esdeveniment també inter-

venen altres professors de la UIB, amb diferents apunts sobre distintes temàtiques –algunes d'àmbit local i altres de més generals– vinculats a aquest moment històric. Joan Oliver Araujo, catedràtic de Dret Constitucional, se centra en la reinstauració de la monarquia a Espanya, l'any 1975; Sebastià Serra Busquets, catedràtic emèrit d'Història Contemporània, ens acosta a les mobilitzacions culturals a les Illes Balears durant la Transició; Antoni Marimon Riutort, professor titular d'universitat d'Història Contemporània, ens parla del paper dels sindicats d'ensenyament durant aquest període; Maria Ballester Cardell, professora

contractada doctora de Dret Constitucional, s'ocupa de valorar el sistema electoral articulat durant la

Transició; Amir Al Hasani Maturano, professor ajudant doctor de Dret Constitucional, comenta els efectes del referèndum de 15 de desembre de 1976; Vicent J. Calafell Ferrà, doctor i professor associat de Dret Constitucional, centra la seva exposició en la 'transició' militar; i Juan Pedro Bover Sánchez, doctor i professor d'Història, fa una aproximació a la participació dels parlamentaris per les Illes Balears en el procés constituent.

* Professora de Dret Constitucional (UIB)

► TEMA

Illes de pau

«La voluntat és imprescindible per tenir les illes que volem, en temes com l'habitatge, i temes com la guerra.» Sense voluntat, viure en pau no serà possible.

La insularitat i la desmilitarització

♦ Miguel Carranza Guasch *

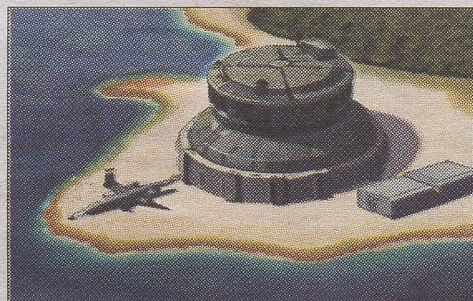

En un context bel·licista internacional, en el que cada dia que passa sembla que hi ha més motius per què en qualsevol moment comenci la III Guerra Mundial, les nostres illes han esdevingut un punt vermell en cas de guerra, sent Menorca una base de l'OTAN.

Tot i que la vigència de l'OTAN al segle XXI és qüestionable, amb el

recent ingrés de Finlàndia i Suècia, trobem un punt de pau dins d'aquesta maquinària de guerra que és, una vegada més, l'arxipèlag de les illes Aland.

Aquest territori no atura de donar lliçons a la resta d'illes. Un exemple és el 'Domicile Right', que protegeix els residents davant el problema de l'habitatge –en prohibeix la compra als no residents. El que diuen que no es pot fer a les nostres illes. Ara també podem veure com són un exemple del que s'ha de fer si es creu en la pau.

La desmilitarització de les illes Aland és una realitat des de 1856 fins al dia d'avui, i és una prova que, tot i l'ingrés de Finlàndia a l'OTAN, l'arxipèlag no serà de cap manera un punt de guerra malgrat la proximitat amb Rússia. La història dona la garantia als illencs que aquesta postura de desmilitarització ha estat molt útil i que ho serà en el futur.

Des que Rússia va perdre la Guerra de Crimea, amb la Convenció d'Aland, l'arxipèlag es va establir com un territori desmilitaritzat i

neutral, amb l'impediment de construir fortificacions i el seu ús amb finalitats bèl·liques va quedar prohibit. Tan sols el 1914, durant la I Guerra Mundial, les illes es van fer servir com a base pels submarins russos i britànics, des d'ençà que mai més s'han vist militars a les illes Aland.

Així doncs, la insularitat hauria de ser un motiu per poder ser els propietaris del nostre destí, l'especificitat física i geogràfica dels territoris insulars dona un marge de maniobra per poder millorar la qualitat de vida dels seus residents amb tot i les limitacions pròpies de les illes. La voluntat és imprescindible per tenir les illes que volem, en temes com l'habitatge, la guerra i l'autonomia.

* Politòleg i doctor en Història, professor tutor a la UNED Illes Balears